

Združenje žrtev okupatorjev
1941-1945 Kranj
Slovenski trg 1, p.p. 12
4000 Kranj

Poština plačana
pri pošti 4101 Kranj

»OPTIMIST«

št. 28

SEPTEMBER 2010

ZDRUŽENJE ŽRTEV OKUPATORJEV
1941-1945 KRANJ, Slovenski trg 1
4000 KRANJ, p.p. 12
E-mail: zzokranj@siol.net

Tran.račun: 05100-8000057707
Davčna št.: 90541146
Tel./Fax.: 04/2373-553
<http://www.zdruzenje-zrtev.si>

OB IZIDU OSEMINDVAJSETE ŠTEVILKE »OPTIMISTA«

Pred vami je 28. št. biltena »OPTIMIST«, kjer vas seznanjamo z nekaj novicami, poročili in obvestili, katere pa od zadnje izdaje biltena (april) niso nič kaj vzpodbudne.

Ob tej priliki vas še vedno prosimo, da nam pošljete svoje spomine oz. zgodbe na čase, ko ste svoja mlada leta preživljali kot izgnanci daleč od svojega doma. Čeprav so dogodki že zelo oddaljeni in niso preveč lepi, toda pozabiti se kljub temu ne smejo. Pa tudi raznih vaših predlogov bi bili zelo veseli.

ČLANI ODBOROV ZDRUŽENJA:

Izvršni odbor Nadzorni odbor Častno razsodišče

ROVAN FRANC
KRISTAN TONE
SLADIČ STANE
MIŠIČ JOŽICA
KATNIK ANA
ROVTAR STANA
PIRC JELKA
GERJEVIČ FRANC
GUSTINČIČ FRANC
KARUN JANEZ
KNEZ JOŽICA

MIHELIČ ALBINCA
GERJEVIČ DARINKA
KNEZ ANTON
PODGORŠEK IVAN

SINKOVIČ IVAN
GABRIJEL LOJZKA
KUNČIČ VIDA
ŠUMI OLGA

OBVESTILO - NOV DELOVNI ČAS in NOV NASLOV SPLETNE STRANI

Z novim letom (od 1.1.2010) kot smo vas obveščali je pisarna Združenja odprta samo **dvakrat** na teden, in sicer v **PONEDELJEK in SREDO od 9,00 – 12,00 ure.**

Naš novi spletni naslov je: <http://www.zdruzenje-zrtev.si>

PLAČILO ČLANARINE:

Višina članarine za leto 2010 ostaja enaka in sicer 12,00 evrov, kamor je vključen tudi »OPTIMIST«. Lahko se plača v 2 obrokih.

Plačevanje članarine poteka na isti način kot doslej. Kranjčani in okoličani lahko plačajo v pisarni, ostali pa preko transakcijskega računa: 05100-8000057707.

IZVRŠNI ODBOR

MATERIALNA ODŠKODNINA IN PRIZADEVANJA ZA DOSEGO CILJEV NAŠEGA ZRUŽENJA

Žal, ker na naše akcije in pobude vladne institucije nikakor ne reagirajo, mi nadaljujemo s kontaktiranjem z njimi in njihovimi posamezniki doma in v tujini. Zato v nadaljevanju navajamo nekaj od te korespondence.

Kot ste prebrali v 27. št. OPTIMISTA od meseca aprila, smo vse člane povabili na protestno konferenco, ki je bila 8. maja v sejni dvorani Mestne občine Kranj. Za to dejanje so se enoglasno odločili člani odborov združenja na 33. razširjeni seji, na pobudo predsednika Toneta Kristana. Na tej konferenci smo se odločili javno protestirati proti nereagiranju vladnih institucij na vsa naša prizadevanja, da bi nam, kot od nas izvoljene, pomagali izterjati od povzročiteljev materialne škode, ali pa sami poplačati le-to. Ker je od pričetka vojne preteklo že 69 let, je samoumevno, da sami pri teh letih težko protestiramo na ulici – zato smo pač organizirali to protestno konferenco.

Na konferenci so bili prisotni naši člani, namestnik slavnostnega govornika župana MOK, g. Perneta – g. Homan, povabljeni iz Nemčije ga. Fava Rosa, predstavniki tiskanih in elektronskih medijev in še nekaj takih, ki jih je ta problematika zanimala. Od vladnih institucij ni bilo nikogar, po čemer lahko sklepamo, koliko jih zanimajo naše težave. Potek konference vam predstavljamo v nadaljevanju v celoti, da boste, čeprav malo pozno, dobili predstavo o samem poteku tudi tisti, ki se konference niste udeležili. Zapoznala objava pa je posledica tega, da smo čakali na reakcije pristojnih institucij.

Informativna protestna konferenca Združenja žrtev okupatorja 1941-1945 Kranj, ki je bila dne 8.5.2010, v prostorih Mestne občine Kranj.

Konference se je udeležilo okrog 60 članov, Podžupan MOK g. Homan, iz Hamburga je bila Fava Rosa, novinarji. Od vabljenih gostov se ni udeležil nihče, kar je bilo precejšnje razočaranje.

Vse prisotne je na začetku nagovoril predsednik Združenja Franc Rovan ter predlagal naslednji

DNEVNI RED:

1. Otvoritev in pozdrav udeležencem
2. Poročilo in pregled dela v preteklih 14-ih letih v borbi za naše pravice
3. Slavnostni govor
4. Beseda udeležencev
5. Sprejem protestne resolucije

Prisotne je pozdravil predsednik **Franc Rovn** z naslednjimi besedami:

Dober dan voščim vsem, ki ste se odzvali našemu vabilu. Posebno pa v naši sredini pozdravljam podžupana, gospoda Bojana Homana iz mestne občine Kranj, katera nas podpira na raznih področjih, na katerih deluje naše združenje in pa gospo Rosa Favo iz Hamburga, ki nam že več let pomaga pri raznih prireditvah v Nemčiji in pri obveščanju nemške javnosti o boju za naše pravice.

Onadva sta se edina od vabljenih odzvala našemu povabilu. Iz tega je razvidno koliko zanima naša problematika vladne institucije, katerih predstavnike smo povabili, saj bi oni morali angažirati vse moči in strokovnjake pri zahtevnem urejanju problematike poplačila materialne škode, katero je povzročil okupator na slovenskem med drugo svetovno vojno, tako pa se ukvarjajo sami s sabo.

Še posebno pozdravljam vse prisotne predstavnike slovenskih medijev, ki nam edini vedno stojijo ob strani in nas podpirajo, z obveščanjem javnosti tako v tiskanih kakor tudi po elektronskih medijih.

Verjetno se sprašujete zakaj smo se danes sploh zbrali. Kdor spremlja delovanje našega združenja lahko to vidi v raznih tiskanih in elektronskih medijih, za tiste, ki obvladate internet pa tudi na spletnih straneh. Naši člani pa ste lahko natančno vse prebrali v našem glasilu OPTIMIST. Saj smo se v zadnjih dveh letih kar pogosto pojavljali z raznimi pobudami za rešitev problema poplačila odškodnin. Vendar na naše pobude le redko dobimo odgovore, kaj šele rešitve. Največkrat sploh ni reakcije vladnih institucij in njenih predstavnikov, če pa že, je ena od največkrat uporabljenih fraz, da sedaj ni pravi čas. Kdaj pa bo pravi čas, vas vprašam. Mogoče potem ko nas več ne bo. Med tem, ko se te dni na veliko praznuje 65 let osvoboditve izpod nacifašizma, se moramo mi kot žrtve še vedno boriti za svojo pravico, to je za pripadajočo odškodnino. Več o tej temi vam bo pojasnil Tone Kristan v svojem referatu.

Tone Kristan ob podaji poročila in pregleda 14-letnega dela našega združenja

Gospod Kristan je prisotnim podal poročilo o vsem delu, aktivnostih in predvsem trudu, da bi vse žrtve nacifašizma v času II. Svetovne vojne, dosegle pravice, ki jim pripadajo. Res je, da smo že marsikatero zadevo rešili, vendar pa še vedno ostaja odprto vprašanje glede povrnitve materialne odškodnine.

Poročilo vam predstavljamo v celoti, kot pregled prehojenih 14 let naše organizacije.

INFORMATIVNA PROTESTNA KONFERENCA

dne 8.5.2010 v Kranju

na kateri želimo in moramo oblastem in javnosti povedati o naših naporih izterjave odškodnin za slovenske žrtve in aroganci, tako Nemških, kot naših oblasti, ki nas zapostavljajo in žalijo.

Za to vrsto protesta smo se odločili, ker se mi starci ne moremo podati na ulico protestirati.

1. PREGLED prehojenih 14 let naše organizacije

Ob okupaciji naše domovine, 12. aprila 1941 se je začela kalvarija slovenskega naroda. Nemški nacisti so slovenski narod že pred okupacijo OBSODILI NA UNIČENJE. Takoj po vkorakanju so pričeli, po pripravljenih spiskih, z aretacijami, umori, izgoni in drugimi grozodejstvi. Hitlerjevi nacisti (Italijanov in Madžarov tu ne bom obravnaval) so hoteli ta kos zemlje za sebe in Slovence je bilo potrebno odstraniti – LIKVIDIRATI. Zato so takoj pričeli z aretacijami in likvidacijami (zlasti inteligenco in domoljube), KZ taborišča, izgon. Ker celega naroda ni bilo mogoče likvidirati so nacisti skovali peklenski načrt izgona, in to v zelo oddaljene tuje dežele, da vrnitev ne bi bila možna ali bi bila zelo otežena.

Najprej je bil predviden izgon cca. 120.000 oseb. To število so kasneje povišali najprej na 160.000, kasneje pa še na cca. 260.000 in to na jug Balkana, kar pa ni uspelo, zaradi več razlogov .

Tako se je znašlo v izgnanstvu cca. 68.000, v KZ taboriščih 22.000, v begunstvu in zaporih pa cca. 110.000 oseb. Pomeni, da je na tak ali drugačen način trpelo okrog 180.000 žrtev (še živih cca. 35.000 oseb).

Vsi, ki so morali na kakršen koli način zapustiti svoje domove so izgubili vse:

- svobodo*
- človeško dostojanstvo*
- vse premoženje*
- možnost eksistence*
- z odvzemom vseh dokumentov in oštevilčenjem, smo postali številke in ne več ljudje.*

Pri tem je potrebno poudariti, da je med ekzilom preživel vsak svojo kalvarijo. Ko si jemljejo nekateri politiki in važiči pravico vrednostnega

ocenjevanja težavnosti posameznih kategorij, se ne zavedajo, da o problematiki ne vedo NIČ, ampak se želijo le eksponirati.

Mnogi od teh niti ne vedo kje so Begunje in kaj se je tam dogajalo, kaj pomenijo KZ taborišča, da o rasnih preiskavah niti slišali niso. Jemljejo si pa pravico odločati o naših upravičenih zahtevah. To je samo grobi oris takratnih dogodkov.

2. Vrnitev v domovino po koncu vojne

*Ob vrnitvi v domovino se je pričela **druga** kalvarija.*

Pogled na naše domove je bil zelo žalosten, saj tam v večini primerov ni bilo NIČ. Večina ljudi je bila, glede na vse kar so prestali v štiriletnem obdobju, zelo malodušna, saj so se zavedali kaj pomeni začeti iz nič, ker so to enkrat že doživeli. Tokrat je bilo to še težje, saj so bili še vsi pod vtisom preživelih grozot. K temu je prispevalo slabo zdravstveno stanje in finančno materialni položaj, saj smo imeli samo to, kar smo imeli na sebi.

Začela se je borba za preživetje. Domovi so bili porušeni in požgani, ni bilo ničesar za vzeti v roke in dati v usta.

Poleg domov pa je bila tudi domovina obubožana in zapuščena, brez infrastrukture in ostalih, za življenje potrebnih naprav, saj so klero-kapitalistični oblastniki Kraljevine Jugoslavije skrbeli le za sebe.

Vendar se je pridnost Slovenskega naroda tudi tu pokazala, eni bolj, drugi manj uspešno so se lotili obnove, bilo pa je potrebno imeti tudi kar nekaj sreče.

*Veliko ljudi si je v štiri letni kalvariji nakopalo bolezni, ki jim je vzela moč, drugi pa so izgubili tudi voljo. Takrat nismo dobili niti finančne, niti kakršnekoli druge pomoči. Delalo se je v glavnem z golimi rokami, brez orodja in **največkrat lačni**.*

KZ taboriščniki so dobili nekaj malega denarja (odškodnine), ostali (izgnanci, begunci, ukradeni otroci, itd) pa smo s protesti leta 1965 in 1973 poskušali nekaj dobiti, vendar brez uspeha.

Kljub temu, da je bilo življenje po vojni zelo težko, smo bili veseli (vsaj velika večina), da niso prišli na oblast skorumpirani klero-kapitalisti, ker bi ti gradili in obnavljali le cerkve in kapelice ter si polnili žepe (to se danes tudi že dogaja).

3. Borba za materialne pravice

Po osamosvojitvi leta 1991 smo žrtve nacifašizma ustanovili nekatere organizacije civilne družbe (Društvo izgnancev, Ukradeni otroci, itd.), s ciljem izterjati preko naših oblasti odškodnino od okupatorjev za vse trpljenje in odvzeto ter uničeno imetje za vse slovenske žrtve.

Od vlade smo zahtevali in jo leta 1996 pooblastili, da to izvede za svoje državljane. Vlada nas je arogantno zavrnila, ker so ji bili bolj važni meddržavni odnosi, zlasti z ZRN, kot pa lastni državljani. Oblasti so se raje

odločile (na naše proteste in zahteve) dati nekaj »drobiža« pod naslovom **doživljenska mesečna renta**, na račun davkoplačevalcev (to si plačamo sami sebi!?!). Po vseh neuspešnih prerekanjih smo avgusta 1997 ena skupina žrtev ustanovili svojo organizacijo »ZDRUŽENJE ŽRTEV OKUPATORJEV 1941-45« KRANJ, z namenom, da preko te organizacije (v katero so vključene vse slovenske žrtve nacifašizma, ki to želijo), da od okupatorjev izterjamo materialno in nematerialno odškodnino.

Že 8.1.1998 smo ZRN poslali uradno zahtevo za poplačilo odškodnine za povzročeno škodo slovenskim žrtvam in dregnili smo v sršenje gnezdo.

Po prerekanjih, ki so trajala kar nekaj časa, so prišli z zahtevo, da moramo odškodnino zahtevati skupaj z vlado, oz. da to stori vlada sama. Vendar vlada tudi na to ni reagirala, še huje, predsednik vlade niti ni hotel odgovoriti na dva pisma našega odvetnika v Frankfurtu. Tudi takratni zunanji minister Joško Fišer nam je zagotovil, da naše zahteve in meddržavni odnosi nimajo nič skupnega.

Ker se po vložitvi naše zahteve pri vladi ZRN ni nič premaknilo, smo se po enem letu obrnili – preko našega odvetnika – na nemška sodišča. Tu smo bili na vseh instancah, do Ustavnega sodišča, zavrnjeni in to za to, ker smo zahtevali brezplačno obravnavo, saj sredstev nismo imeli, ker nam jih naša država ni hotela dati, da bi lahko vložili tožbo. Da bo slika popolna, ker nas je naša vlada pri naših zahtevah celo ovirala, je tudi podatek, da je zastopnik vlade na veleposlaništvu v Berlinu onemogočil leta 2000 našemu predstavniku nastop pred parlamentarnim odborom Bundestaga, kamor je bil povabljen (ker smo podali na osnutek zakona amandmaje). Ko smo od nemških oblasti zahtevali dokumente za trditev, da so že plačali odškodnine Sloveskim (Jugoslovanskim) žrtvam, le-teh nismo dobili.

Po tem smo predstavnike vlade prosili, da nehajo lagati in zavajati javnost o nekem plačilu. Od leta 1998 dalje smo si in si še dopisujemo z vlado in Bundestagom.

Tudi srečanje in razgovore smo imeli z predstavniki vlade 4.5.1998 v Ljubljani, ki pa niso prinesli rezultatov. Imeli smo tudi razgovore s predstavniki Odbora za peticije Bundestaga, 7.6.2000 v Berlinu.

V Bundestagu je bilo na problematiko odškodnin postavljeno poslansko vprašanje vladi. Med 12-imi vprašanji so bila tudi tri o odškodnini za slovenske žrtve. Kar se tiče slovenskega dela odškodnin, je bil odgovor vlade lažniv, aroganten in ponižujoč za slovenske žrtve.

Tisti, ki ne bi poznal problematike in bi bral odgovor, bi lahko sklepal, da smo mi največje barabe in lopovi.

Samo malo je manjkalo, da nas niso obtožili, kako smo mi oropali ZRN in naredili vse gorje.

Sam sem v že kar dolgem življenju doživel in preživel že veliko raznih dogodkov, a tako pokvarjenih kot je nemška vlada pa še ne. Ne po krivdi sedanje generacije, smo pretrpeli velike grozote, zgubili smo vse premoženje,

vzeto nam je bilo dostojanstvo človeka, ko so nas oštevilčili in smo bili brezpravni sužnji.

Res sedanja generacija ne nosi krivde za takratne dogodke. Nosi pa vso odgovornost kot naslednica Rajha. Zelo pa boli izgovor in zavračanje plačila odškodnine, da ZRN ni nič kriva in ni dolžna nič plačati in nismo upravičeni nič zahtevati. Vprašamo se katera država pa je potem odgovorna?

*Res je po zakonu iz leta 2000 o poplačilu prisilnega dela dobila peščica slovenskih žrtev (ca. 10 %) nekaj drobiža na račun odškodnine. Sedaj nas je še živih ca. 30-35000 (od 180000). Trdno smo prepričani, da ZRN ne bi propadla, če bi preživelim plačala primerno nematerialno in materialno odškodnino in si s tem temni madež **sramote oprala**.*

Mi se trudimo, poleg naporov za odškodnino, obvestiti nemško javnost o kalvariji slovenskega naroda v času nacistične okupacije z raznimi simpoziji, filmi, razstavami, knjigami in drugimi akcijami širom po Nemčiji ob pomoči naših nemških kolegov in somišljenikov in ugotavljamo, da nas vse več nemške javnosti podpira. Borba z ZRN gre naprej.

Ker naša vlada ni hotela za nas nič narediti, smo se leta 2001 odločili od nje zahtevati, da nam Slovenija (davkoplačevalci) plača materialno odškodnino. Po protestnem shodu 8.5.2002, je bila 9.5.2002 na vladi ustanovljena prva medresorska komisija.

Po spremembah vlad, so se menjale tudi (po naših urgencah) komisije, do zadnje, sedanje vlade. Ta do sedaj ni hotela ustanoviti niti komisije.

Na naša urgentna pisma Vladi, oz. predsedniku, so odgovarjali, oz. ta pisma pošiljali na druge naslove, neki birokrati iz kabineta, ki nimajo niti najmanjšega pojma o problematiki.

*Mi želimo oz. **zahtevamo**, da Vlada določi in pooblasti osebo, ki bo skupaj z nami pripravila ZAKON in vse potrebne akte za izplačilo materialne odškodnine, ki bo realizirana ob prvem možnem času, oz. v letu 2011.*

*Naši pogoji so znani, ni nobenega opravičljivega razloga za zavlačevanje, kakor da ni denarja, oz. da ni pravi čas za reševanje tega problema. **KDAJ PA BO??** Minilo je že 65 let, oz. 19 let od kar smo resno načeli to problematiko.*

Izgovoru, da ni denarja nihče ne verjamemo, saj je bil pred kratkim sprejet popravljen zakon o žrtvah vojnega nasilja (ZŽVN), po katerem so bili nagrajeni domobranci in okupatorjevi plačanci, italijanski vojni ujetniki (Italijani tega niso hoteli plačati – mi pa smo bogati in širokogrudni) in t.i. »prisilni mobiliziranci«, kateri so izenačeni z izgnanci, kar celo zadevo še bolj osmeši seveda tiste, ki so to verzijo zakonskega skrupucala pripravili.

Od Vlade in DZ RS ZAHTEVAMO, da se ta problem reši takoj, brez vsakega izgovora, ker mi rešitve na pokopališčih ne potrebujemo!!

4. Nekaj o delovanju organizacije

Poleg negovanja spominov in ohranjanja zgodovinskih dejstev na tiste čase, združenje nudi našim članom nasvete in obveščanja, kot so:

- *nudenje možnih pomoči žrtvam pri uveljavljanju zakonskih pravic*
- *zagotavljanje finančnih sredstev za delovanje organizacije, poleg volonterskega dela (za kar je potrebno veliko časa in angažiranosti)*
- *dosti napora vlagamo tudi v borbo z birokracijo **oblasti** pri uveljavljanju naših pravic*
- *prizadevamo si za poplačilo odškodnin od ZRN za slovenske žrtve, kar poskušamo doseči na različne načine, in sicer:*
 - *s simpoziji in razstavami v raznih krajih po Nemčiji, kjer poskušamo nemško javnost, politiko in oblasti obvestiti o medvojni kalvariji slovenskega naroda.*
 - *Naredili smo tudi dva filma o kalvariji slovenskega naroda (60 min.)*
 - *Tudi prek sodišč, vključno z ustavnim sodiščem, v Nemčiji, smo poizkusili. Vendar so za to potrebna sredstva. Slovenija je po nepotrebnem za vložitev tožbe v ZRN, le-tej poklonila ca. 386.000 DM, kjer ni bilo potrebe, uspeha pa tudi ni bilo. Za nas pa ni bilo 50.000 DM..*
 - *Obrnili smo se tudi na sodišče za človekove pravice v Strasburgu. Sporočilo je bilo kratko: »nismo pristojni«!*
 - *Za pomoč smo prosili tudi Parlament in vse poslance EU.*
- *Vsi ti napori pa niso dali uspeha, ker nas naše oblasti ves čas ignorirajo, zaničujejo in obravnavajo kot tretjerazredne državljane. Celo zakon o imuniteti za ZRN so sprejeli, da je slovenskim žrtvam onemogočeno pred našimi sodišči vložiti tožbo proti ZRN !!!*

V nadaljevanju vam navajamo povzetek govora slavnostnega govornika, podžupana Mestne občine Kranj, gospoda Bojana Homana, ki je prisotne najprej pozdravil. Povedal je, da dobro pozna naša prizadevanja in trud, saj je tudi njegov oče naš član in se o tem večkrat pogovarjajo, vendar pa je vse v rokah tistih, ki vodijo našo državo in »imajo v rokah škarje in platno« in se vse preveč mačehovsko obnašajo do nas. Poudaril je, da so v prejšnji Vladi že kar precej naredili glede povrnitve materialne odškodnine, vendar vedno je premalo glasov, da bi bilo dokončno sprejeto. Pa naj bo to v katerikoli izvoljeni Vladi. V nadaljevanju je še povedal, da bo po svojih močeh pomagal, kar bo lahko, predvsem s strani Mestne občine Kranj, vsaj glede finančnih sredstev in pošiljanja kakršnihkoli zahtevkov.

Po govoru podžupana je nastopila gospa **Rosa Fava**, predstavnica iz Hamburga, ki je prisotne prisrčno pozdravila in povedala, da je vesela, ker je že tretjič tu. Povedala je, da stanje glede naših zahtev v Nemčiji ni preveč dobro. Nemški narod zelo veliko da na kulturo, zato so zelo zadovoljni z raznimi razstavami in simpoziji, ki jih naše Združenje prireja po Nemčiji, vendar glede odškodnine pa se ne premakne

nikamor, kajti Nemčija ima še vedno imuniteto glede povrnitve kakršnihkoli zahtevkov po poplačilu odškodnin žrtvam vojnega nasilja.

Pohvalila je g. Kristana in g. Rovana za ves njihov trud, ki ga vlagata v omenjene razstave. Velik odziv je bil dosežen prav od zadnje razstave, ki je bila v gimnaziji Emilie-Wüstenfeld v Hamburgu. Ob tej priliki jima je izročila tudi darila. Opravičila pa je tudi dva kolega, ki se te konference nista mogla udeležiti.

Po njenem nastopu so se s svojimi prispevki pridružili še:

Helena Žnidarčič: je predsednica združenja ukradenih otrok. Ima status – ukradeni otrok. Povedala je svojo žalostno zgodbo in ob tem poudarila, kako se na vse načine trudijo in kaj vse so že storili, da bi jim priznali vse pravice, med njimi tudi povrnitev materialne in nematerialne odškodnine za vse prestano gorje. Svoje zahteve so poslali na več slovenskih sodišč (tožba se je vlekla 15 let). Ker ni bilo nobene rešitve so tožbo poslali tudi na evropsko sodišče, vendar brez uspeha. Pove, da se, in se bodo še naprej trudili. Predlagala je, da bi se vse podobne organizacije in združenja skupaj zavzeli za dokončno rešitev problema, t.j. poplačilo materialne odškodnine.

Milan Prah: pove, da je osebno pisal v časopis Delo, v zvezi s tem kako naša država in oblast ignorira naša prizadevanja, čeprav so jih polna usta, češ kako pravna država smo. Predlaga, da naj država naredi načrt, kako rešiti materialno odškodnino, saj denar je.

V nadaljevanju so svoje zgodbe in trpljenje opisali še **Homan Jože, Ivica Dremelj, Gustinčič Franc, Ivan Požeg in Šveglj Janez.**

Po njihovem nastopu je predsednik vse prisotne pozval, naj napišejo svoje zgodbe iz časa izgnanstva, da jih bomo uporabili v glasilu Optimist in po potrebi še kje drugje. Protestno resolucijo, s katero so se strinjali vsi prisotni, je prebrala gospa **Stanislava Rovtar.** Poslali smo jo predsedniku RS, predsedniku Vlade, predsedniku DZ, vsem poslanskim skupinam, vsem evropskim poslancem RS, veleposlaniku ZRN v Ljubljani, vladi ZRN in kanclerju ZRN, predstavljamo pa jo tudi vam v celoti.

Zbrani na informativni protestni konferenci ZDRUŽENJA ŽRTEV OKUPATORJEV 1941-1945 KRANJ, v prostorih Mestne občine Kranj, dne 8.5.2010, naslavljamo na Vlado in Državni zbor RS ter na Vlado in Bundestag ZRN naslednjo

R E S O L U C I J O

s katero opozarjamo obe vladi in Parlamenta na nerešene probleme odškodnin za slovenske žrtve nacizma, in to kljub temu, da je preteklo že 65 let.

Poznano je, da je bil slovenski narod obsojen na uničenje. Vsi, ki so morali na tak ali drugačen način zapustiti svoje domove, so izgubili vse:

- 1. človeško dostojanstvo*
- 2. svobodo*
- 3. vse premoženje*

4. postali so številke in brezpravni sužnji

5. izgubili so možnost obstoja in razvoja

Odpeljali so nas v neznano, ne vedoč kakšna usoda nas čaka.

Kar cca 180.000 slovenskih žrtev je tako ali drugače trpelo.

Na tej osnovi želimo posebej opozoriti na Resolucijo ZDRUŽENIH NARODOV od 11. decembra 1946, s katero je agresorskim državam naloženo, da so dolžni plačati nematerialno in materialno odškodnino vsem žrtvam vojne. Ta akt zavezuje predvsem nemške oblasti. Slovenske oblasti so pa to dolžne izterjati. V kolikor pa tega nočejo ali ne znajo, naj plačajo sami.

Smatramo, da je po 65-ih letih že skrajni čas, da se dolg poravnava.

Pozivamo nemško Vlado in Bundestag, da se nehata sprenevedati, nas z vso aroganco zavračati in z lažmi in ponižanji zavajati, kar je velika sramota.

Slovensko Vlado pa pozivamo, da nam pri naših naporih izterjave pomaga ali pa plača. Ker je povprečna starost preživelih močno čez 80 let, se nam čas za čakanje hitro izteka. Od obeh navedenih oblasti ZAHTEVAMO IN PRIČAKUJEMO takojšnjo rešitev. Čas je, da sedemo za isto mizo in si pogledamo v oči, tako Vlada, kot Bundestag ZRN, če je še kaj poštenja in človečnosti v vas.

UDELEŽENCI KONFERENCE

Kakšni so bili odzivi na resolucijo, vam navajamo v nadaljevanju

Po dopisovanjih med slovenskimi poslanci v EU parlamentu predstavljamo naš odgovor g. Milanu Zveru tudi vam, kjer navajamo rezultate in reakcije slovenskih in evropskih inštitucij. Hkrati pa vam dodajamo tudi APEL in odgovor sekretariata komisije za peticije.

Spoštovani g. Milan Zver

Vodja kabineta predsednika Vlade RS, gospa Simona Dimic, nas je obvestila o prejemu vaše pobude za katero smo vas prosili. V obvestilu nam in vam sporočajo, da so obvestili Ministrstvo za pravosodje (g. Aleš Zalar) in Ministrstvo za zunanje zadeve (g. Samuel Žbogar).

Ker smo takšne navedbe dobili že tudi mi na naše intervencije, tudi tokrat nimamo prevelikega upanja.

V prilogi vam pošiljamo reakcijo na naš POZIV (APEL), ki nam jo je poslal Sekretariat komisije za peticije, g. João Regalo Gorrea, ki nas obvešča, da so vlogo – Apel dostavili komisiji za peticije, ki bo odločala o njeni dopustnosti. Če bo ugotovitev pozitivna se bo komisija posvetila obravnavi tega primera. Hkrati pa vam v prilogi pošiljamo njihov dopis v poljskem in nato še preveden v slovenski jezik.

Na naš Apel pa je odgovorila tudi ga. Tanja Fajon, ki deluje v komisiji za peticije in človekove pravice v okviru EU Parlamenta. Tudi ona nam je ponudila pomoč v razreševanju našega problema, zato vas prosimo še, če se povežete z ga. Fajon. Preseneča pa nas, da se na naš poziv niso oglasili tudi ostali slovenski poslanci g. Kacin, g. Vajgel in g. Thaler, na katere smo se hkrati z vami obrnili za pomoč pri našem trudu za pravice ŽRTEV VOJNEGA NASILJA med II. svetovno vojno.

Odgovorov, kot je ta, ki ga je poslal kabinet predsednika Vlade RS z dne 21.12.2009, smo mi že vajeni. Vsi so si podobni in se predstavljajo iz enega Ministrstva na drugega. Kar pa je absurd, da v nobenem odgovoru ni predstavljeno, kdaj naj bi naslovljeni pričeli reševati navedeno problematiko.

Prosimo vas tudi za obvestilo o eventualnem odgovoru ministra g. Zalarja in pa ministra g. Žbogarja na obravnavano problematiko.

Za vsako vašo pomoč bomo žrtve vojnega nasilja iskreno hvaležni.

S spoštovanjem

.....

A P E L

V VEDNOST

VSEM POSLANSKIM SKUPINAM EU PARLAMENTA IN PROŠNJA ZA POMOČ!

Naše Združenje je prostovoljna in nepolitična organizacija civilne družbe, ki združuje vse slovenske žrtve nacifašizma v času 1941 – 1945.

Poleg pomoči ostarelim žrtvam pri reševanju nekaterih problemov in obeležitvi zgodovine takratnih dogodkov, poskušamo izterjati od Vlade ZRN materialno in nematerialno odškodnino za povzročeno škodo okupatorjev.

*Za to pismo smo se odločili, ker mislimo, da bi morda z vašo pomočjo le prišli **do svoje pravice**, kljub aroganci oblasti ZRN.*

Apeliramo na vse Poslance EU Parlamenta, da to pismo zelo natančno preberete in se zamislite »kaj, če bi se to zgodilo meni«. Bolj bi bili veseli, če nam takšnih pisem ne bi bilo potrebno pisati in to ob koncu naše življenjske poti, ki ni bila vedno lahka. Vemo, da je tisti čas že precej odmaknjen, to tako radi ponavljajo tudi predstavniki nemške Vlade, a za nas je še kako živ.

Naj navedemo samo nekaj najvažnejših dejstev iz medvojnega trpljenja slovenskega naroda:

1. Slovenski narod je bil od Hitlerjevih nacistov obsojen na uničenje že pred okupacijo naše domovine.
 2. Takoj po napadu na takratno Jugoslavijo 6. aprila 1941 in okupaciji, je Hitler v svojem govoru v Mariboru 27. aprila 1941 ukazal: »NAPRAVITE MI TO DEŽELO SPET NEMŠKO« in morija se je začela.
 3. Najprej so v zapore in na morišča odpeljali inteligenco in domoljube, za kar so bili sezname pripravljani že vnaprej. Ko so bili zapori polni je sledila premestitev v KZ taborišča od koder so se le redki vrnili.
 4. Ker so **nacisti** hoteli imeti ta del zemlje za sebe je bilo odločeno, da iz domov izženejo cca 260.000 do 300.000 Slovencev. Nekaj naj bi jih likvidirali in del prevzgojili oz. ponemčili in nato na izpraznjene domove naselili svoje ljudi.
 5. Ker vnaprej predviden izgon Slovencev na jug Balkana (jug Srbije, Bolgarije in Romunije) ni uspel, so morali transporte obrniti v Nemčijo.
 6. Izgnano ali pobegnilo je cca 68.000 oseb. Tu so še KZ taborišča, zapori, talci, ukradeni otroci. Vsega je tako ali drugače trpelo cca 180 000 slovenskih žrtev samo zato, ker so bili Slovenci in so se uprli nemškimi okupatorjem. (glej Himlerjev odlok od....)
 7. Vsi, ki so morali na tak ali drugačen način zapustiti svoje domove, so izgubili vse:
 - človeško dostojanstvo
 - vse možnosti obstoja (existenco)
 - svobodo
 - vse nepremično in premično premoženje (v nekaterih taboriščih so nacisti populili celo zlate zobe)
 - ko so izgnancem pobrali vse dokumente, so dobili obeske s številkami in od takrat dalje smo bili le še številke.
 8. Za ugotavljanje rasne pripadnosti so nacisti izvajali rasne preiskave in analize, da bi ugotovili, kateri Slovenec bi odgovarjal nacistični rasi za ponemčenje:

Kategorije:

a.) primeren (ostane doma)	cca 8%
b.) delno primeren (izgon, zapor)	cca 60%
c.) sploh ni primeren (KZ, morišče)	cca 32%
- To so približne številke, ki so dokaj realne na delno izvedene preiskuse in analize. Za več je nacistom zmanjkalo časa.
9. Ukradeni otroci. Za uničenje slovenskega naroda so si nacisti izmislili pekleni načrt. Poleg krvavih zaporov, umorov talcev, izgonov, so vse moške »nevarnih« in zavednih družin odpeljali na morišče, žene v KZ taborišča in otroke, ki so jih odvzeli staršem, odpeljali v prevzgojne zavode ali pa v posvojitve nacističnim družinam.
 10. Begunci. Da bi se rešili pred aretacijo (zaporom in likvidacijo) ali izgonom, so mnogi pobegnili in zapustili domačijo in vse premoženje.

V času exila je vsak po svoje preživel trpljenje in trnovo pot, ki pa za nobenega ni bila lahka.

Vsi, ki so morali tako ali drugače zapustiti svoje domove, so bili žrtve, ker so jih nacisti izkoriščali za zastonj delovno silo. Še tisto malo hrane, ki so jo dobili, so jim velikokrat oponesli.

Ko smo se po vojni vrnili v domovino, tam domov skoraj da ni bilo. Tisto kar so ustvarjali rodovi prednikov je bilo odpeljano, uničeno ali porušeno (požgano). Tako je bilo potrebno brez denarja in materiala pričeti iz nič, kar ni bilo niti najmanj lahko.

Vsi, ki smo se vrnili iz izgnanstva, smo bili še od nacističnih represalij prestrašeni ter zbegani in mnogi so se težko znašli. Mnogi so tudi obupali nad svojo usodo. Ko smo pričakovali od koderkoli vsaj malo pomoči, te ni bilo in to boli še danes. Najhuje je bilo družinam z malimi otroci, ko jim starši niso mogli dati niti koščka kruha in malo mleka.

Oblasti so povzročeno škodo popisale in ocenile, a denarja ni bilo.

Nemške oblasti so Jugoslaviji ponudile posojilo pod krinko gospodarske pomoči in jugoslovanske oblasti so to sprejele, ker so bili kreditni pogoji zelo ugodni (Slovenija je svoj del kreditov že odplačala). Jugoslovanske oblasti so ta sredstva nujno potrebovale, saj je bilo celotno gospodarstvo na tleh.

Po pripovedovanju prisotnih pri teh razgovorih odgovornih v jugoslovanski Vladi (tudi Tito), so ti računali na posebna pogajanja za odškodnine žrtvam vojnega nasilja do česar pa, kljub nekajkratnim poskusom, ni prišlo. Več o tej problematiki je v naših prilogah, na naši spletni strani in knjigi »Entrechtung, Vertreibung, Mord«-založnik »Metropol« Berlin.

Ko ob naših naporih, da bi informirali nemško javnost, organiziramo ob pomoči naših nemških prijateljev in somišljenikov, razne simpozije, razstave in drugo, nas nemško občinstvo sprašuje, kako je bilo kaj takšnega mogoče. Nekateri potomci so se tudi opravičili slovenskemu narodu za dejanja svojih očetov, ki so bili kot vojaki v Sloveniji v času II. svetovne vojne.

Če pred približno 15-imi leti nemška javnost o trpljenju slovenskega naroda ni vedela nič, je sedaj, ob veliki pomoči naših nemških kolegov, stanje čisto drugače, ker smo ob pomoči raznih akcij kar precej prepoznavni.

V tej borbi nismo osamljeni saj svoje pravice po odškodnini terjajo tudi žrtve nacizma Poljske, Grčije, Srbije, Italije...

To pismo smo naslovili na vse EU poslance s prošnjo, da po svojih močeh, preko EU Parlamenta, vplivajo na nemško Vlado, da izplača peščici še preživelih cca 35.000 osebam (od 180.000) primerno nematerialno in materialno odškodnino.

O višini bi se dogovorili, vendar smo prepričani, da ZRN zaradi tega ne bo propadla, kar nam zatrjujejo tudi nemški kolegi.

Vsem in vsakemu posebej se za kakršnokoli pomoč že vnaprej iskreno zahvaljujemo.

Na našo peticijo, katero smo poslali tudi na Evropski parlament, se je odzval sekretariat za komisije za peticije s sledečim pismom:

Spoštovani gospod,

V imenu generalnega tajnika potrjujem prejem Vaše vloge, ki ste jo dne 16.10.2009 poslali po elektronski pošti.

Peticijo smo vpisali v splošni register kot Peticijo št. 1468-09 in hvaležen Vam bom, če se boste v nadaljnji korespondenci sklicevali prav na to številko.

Vlogo smo dostavili Komisiji za peticije, ki bo morala predvsem odločiti o njeni dopustnosti, kar pomeni, ugotoviti, če predmetna vloga spada v obseg delovanja Evropske unije. V primeru, da se dopustnost prizna, se bo komisija posvetila bistvu peticije.

Komisija za peticije Vas bo o svoji odločitvi glede dopustnosti obvestila neposredno.

V primeru, da bo ugotovila dopustnost peticije, se bo omenjena komisija z njo seznanila na javnem zasedanju, skladno z internimi določbami notranjih Predpisov Evropskega parlamenta.

Dovolite mi, da Vas opozorim, da se lahko postopek pretresanja peticije zavleče, in sicer zaradi velikega števila vlog, ki jih sprejemamo in jih moramo prevesti v vse uradne jezike Evropske unije še preden jih Komisija za peticije pregleda.

Prosim, da nadaljnjo tozadevno korespondenco usmerjate na naslov:

Sekretariat Komisji Petycji /tajništvo Komisije za peticije/

Parlament Europejski /Evropski parlament/ - dodalem

Rue Wirtz, B-1047 Bruxelles

S spoštovanjem

Vodja oddelka

João REGALO CORREA

Odgovor komisije za peticije EU parlamenta:

Spoštovani gospod,

Zahvaljujem se za Vašo peticijo, naslovljeno na Evropski parlament. Preučili smo jo glede na vprašanje, ki ga postavljate, namreč ali peticija spada na področje dejavnosti Evropske unije.

Žal Vas moram obvestiti, da skladno s čl. 201 (8) parlamentarnih Predpisov nimam možnosti, ki bi dovoljevala usmeriti Vašo peticijo v nadaljnjo obravnavo.

Dovolite mi, da Vas opozorim na dejstvo, da odškodnine za izgubo premoženja rešujejo posamezne države članice, medtem ko sodbo o teh zadevah izdajajo domača sodišča ali Evropsko sodišče za človekove pravice.

S spoštovanjem

Erminia Mazzoni, predsednica Komisije za peticije

Kratek odziv našega združenja na negativen odgovor komisije za peticije:

Spoštovane gospe in gospodje

Nekoliko pozno se vam zahvaljujemo za vaše pismo od 15.2.2010 (št. 1468-09), za kar se opravičujemo.

Zamuda je nastala zaradi šoka iz vsebine pisma, ker takšnega odgovora nismo pričakovali, pa čeprav vemo, da je ZRN precej močna v EU.

Smo pa potrebovali kar nekaj časa za razmišljanje in iskanje opravičljivih vzrokov za zavrnitev razprave naše pritožbe in ugotovili smo, da je to eden in edini, in to je moč ZRN.

Po tej ugotovitvi smo se odločili napisati to pismo z zahtevo, da ponovno pregledate naš primer in ga daste v razpravo komisji. Predstavniki naše organizacije pa bi želeli biti prisotni. Razlogi za obravnavo, ki ste jih navedli v pismu, ne vzdržijo resne in poštene presoje in se počutimo kot „tretjerazredni“ člani evropske skupnosti.

Vaše navedbe, da mora odškodnine poravnati naša država, ko pa je škodo povzročila ZRN oz. njena predhodnica so, milo rečeno, neresne.

V priloženi Resoluciji od 8.5.2010 boste našli še več razlogov.

S spoštovanjem

Predsednik
Franc Rován

Dokončni odgovor komisije za peticije na našo pobudo:

Spoštovani g. Rován,

Potrjujem prejem vašega pisma z dne 12.7.2010, s katerim izražate razočaranje svojega združenja z izidom vaše zgoraj navedene peticije in zahtevate ponovno obravnavo.

Kot že poudarjeno v pismu predsednika z dne 15.2.2010 Odbor za peticije ne more posredovati glede zadeve vaše peticije, saj ta zadeva ne spada pod dejavnosti Evropske unije, za katere smo pristojni.

Odbor za peticije je že prejel in preučil številne druge peticije glede zaplenjenega premoženja novih držav članic.

V okviru stikov Odbora za peticije z Evropsko komisijo je bilo poudarjeno, da se Komisija zaveda težav v zvezi z vrnitvijo premoženja. Vendar pa je v 295. čl.

Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti zapisano, da »Ta pogodba v ničemer ne posega v lastninskopravno ureditev v državah članicah«.

Evropska komisija lahko deluje samo v okviru pristojnosti, ki ji jih nalagata Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti in Pogodba o Evropski uniji. Komisija nima splošne pristojnosti, da se vmešava v posameznih primerih. To lahko stori samo v primeru, ko je vpletena zakonodaja Evropske skupnosti.

Zadeve, ki so povezane z vračilom premoženja, padejo pod izključno pristojnost držav članic. Na področjih in v situacijah, ko Komisija nima pristojnosti za vmešavanje, tako kot to velja v primeru, ki ga navajate v svoji peticiji, morajo institucije držav članic sprejeti vse potrebne ukrepe, s katerimi je možno zagotoviti, da so osnovne pravice v celoti upoštevane.

Vsakdo, ki se mu zdi, da so bile njegove osnovne pravice kršene, lahko vloži pritožbo pri Evropskem sodišču za človekove pravice Sveta Evrope (Svet Evrope, 67075, Strasbourg-Cedex, Francije), potem ko so bile vse možnosti v lastni državi izčrpane.

S spoštovanjem

Karen Lone Chiotti

.....

OBISKI NAŠIH ČLANOV

S to rubriko smo naleteli na lepo odobravanje naših članov. Posebno pa še pri članih, katere smo obiskali na njihovih domovih, oz. v domovih za starejše, za njihove rojstne dneve, kar vidite na slikah s srečanj, ki smo jih poslali tudi njim. Ker vseh ne moremo obiskati, posebno bolj oddaljenih od Kranja, tistim za rojstni dan pošljemo čestitko .

Obisk gospe Ane Rajgelj za 83. rojstni dan v domu starejših občanov v Kranju.

Srečanje z gospo Olga Šumi za 80. rojstni dan v Kranju.

Srečanje z gospo Jožico Mišič ob praznovanju 82. rojstnega dneva.

.....

Ponovno pa prosimo vse člane in njihove sorodnike, da nas obveščajo o spremembah naslovov, ter o umrlih članih. Podatke rabimo za urejanje evidence članov.

ZADNJE NOVICE

Obisk Dr. Eckarta Dietzfelbingerja iz Nürnberga

Od 26. do 27.8.2010 nas je obiskal Dr. Dietzfelbinger, kot je bilo že dalj časa dogovorjeno. Za tiste, ki ga ne poznajo, naj povemo, da je eden prvih, s katerim je Tone Kristan navezal stike. On nam je veliko pomagal pri organizaciji simpozijev in razstav v Nürnbergu, Kölnu in Hamburgu, v pripravi pa je tudi organiziranje razstave v Berlinu.

Njegov namen obiska je bil predvsem obiskati kraje, kjer so naša spominska obeležja, in muzeji, kot so: Dražgoše z muzejem in spomenikom, muzej v Škofji Loki, muzej Stari pisker v Celju, kjer je navezal stike za medsebojno sodelovanje, spominski park Frankolovo, Železniška postaja Slov. Bistrica, od koder je 7.6.1941 odpeljal prvi vlak izgnancev v Srbijo in Meljsko kasarno v Mariboru, katera je bila zbirno taborišče izgnancev. Na poti ga je spremljal in mu predstavljal vse te kraje gospod Tone Kristan.

Ob slovesu se je prisrčno zahvalil za možnosti ogledov krajev in objektov in za ploden obisk.

Razstava ob 65. obletnici vrnitve izgnancev na domove

Na pobudo kustosinje iz muzeja Radovljica gospe Tite Porenta, smo za razstavo v Muzeju na Jesenicah tudi mi pripravili nekaj slikovnega materiala.

Razstave, katere otvoritev je bila 4.5.2010 sta se udeležila tudi Tone Kristan in Franc Rovan. Razstava je bila potem predstavljena v muzej Brestanico in tudi tam je za javni ogled že zaključena. Drugače pa bo razstava prikazana še po nekaterih krajih po Gorenjski. Sedaj se dogovarjajo za termin v Trziču. Ker datuma še ni, opozarjamo zainteresirane naj bodo pozorni na obvestila v Gorenjskih časopisih in radiu in si jo ogledajo, saj so teme predvsem o terorju in o izgnancih z Gorenjskega področja.

Sestanek na Ministrstvu za pravosodje

Ministrstvo za pravosodje RS je dne 10.9.2010 organiziralo sestanek, za katerega se je zavzemalo naše združenje že od začetka postavitve te vlade, t.j. od novembra 2008 dalje. Pa si zamislite koliko časa je bilo tej vladi potrebno, da je na naše številne intervencije in nazadnje 2.8.2010 še z odprtim pismom, vendarle reagirala in na ministrstvu za pravosodje sklicala sestanek.

Na tem sestanku so sodelovali: državni sekretar Boštjan Škrlec, za zunanje ministrstvo gospa Zupančič, ministrstvo za finance je zastopala gospa Mateja Vraničar.

Naše združenje pa so zastopali Franc Rovan, Tone Kristan in Stanislava Rovtar.

Po uvodnih besedah se je razvil pogovor o pereči problematiki poplačila materialne škode, povzročene med 2. svetovno vojno. Naš dokončni dogovor je bil, da bo gospod Boštjan Škrlec s svojimi sodelavci poskusil doseči pri vladi ustanovitev komisije, v kateri sestavi bi bil tudi naš član. Sedaj moramo počakati na njihovo odločitev.

SPOMINI, KI NAJ SE ZAPIŠEJO IN SE NE SMEJO POZABITI

Zgodbo je napisal Franc Rovan iz Kranja

KO MI JE PADEL LOPAR NA TLA

Bilo je spomladi, leta 1945, ko so zavezniški vojaki osvajali nemško ozemlje in jo osvobodili od fašizma in nacizma.

Z očetom in mamom, ki sta bila izgnana iz svojega doma v zahodni del Nemčije, smo nekaj časa živeli v izgnanskem taborišču Etenchaim Münster, kasneje pa v prazni hiši v bližini vasi Walburg. Od tu je oče hodil na prisilno delo, za kar so bili mnogi Slovenci izgnani v razne kraje, največ v Nemčijo.

Midva z bratom in mamom pa smo preživljali dneve sami doma, če temu lahko rečem dom. Velikokrat smo podnevi in ponoči bežali v kletni prostor zaradi bombardiranja in borb, ki so se odvijale v bližnjem mestu.

Dobro se še spominjam zvokov, ki smo jih poslušali ponoči in podnevi. Zvoki so se bližali hiši in nato oddaljevali, odvisno kako so boji potekali. Mama je enkrat rekla, da to tako poka, kot če bi nam padel lopar iz rok. Seveda to takrat meni, kot triletnemu otroku, ni nič pomenilo.

To o loparju sem izvedel šele mnogo kasneje. Namreč, ko smo se po vojni vrnili domov, je bil dom in vse ostalo požgano in porušeno. Zato je moral oče pričeti obnavljati vse iz nič. Tako je prišel na vrsto za obnovo (leta 1951) tudi hlev. Zato smo potrebovali tudi mnogo lesa in desk. Ker so med gradnjo delavci metali odžagane dele desk na tla, so le-te pokale, kot takrat v Nemčiji, ko smo se skrivali v kleti in je mama omenila lopar.

Takrat nisem vedel, kaj naj bi to pomenilo, sedaj pa mi je jasno, saj je mama vsak teden z lesenim loparjem dajala testo v peč za peko kruha.

Ker je ta lopar stal v kuhinji v kotu, je včasih padel na tla in oddal zvok, ki sem ga tolikokrat slišal v kleti v Nemčiji.

Kot otroci smo si hitro izmislili igro s kosom desk in tekmovali, kdo bo z desko bolj močno udaril ob betonska tla in bolj na glas ustrelil. Vsaj tako smo mi to takrat imenovali. To smo se kar nekaj časa igrali, čeprav so nas starši opominjali, naj prenehamo s tem hrupom.